

August F. Schmidt: Morsingboer i gamle Dage (En kulturhistorisk-folkloristisk Skildring). H. Hansens Boghandel, Nykøbing Mors, 1930. En Øs Befolkning faar næsten altid sit Særpræg, større eller mindre i Forhold til, hvor isoleret den ligger. Dette gælder ogsaa Mors, der ganske vist ikke har langt hverken til Salling, Thy eller Hanherred, men dog saa langt, at baade Morsingboerne selv og udenøs Folk anerkender dette Særprægs Existens.

Om Mors foreligger i Forvejen en temmelig rig Literatur (se Schmidt's Indledning). Det værdifuldeste ældre Arbejde er utvivlsomt Provst Caspar Schades »Beskrivelse over Øen Mors« fra 1811, et for sin Tid meget fremragende Arbejde. Fra de senere Aar stammer en Mængde (kultur-)historiske Arbejder, væsentlig skrevet af Morsingboer og offentliggjort i Aarbøgerne for Mors og i de lokale Blade, især »Morsø Folkeblad«. Væsentlig paa Grundlag af dette Materiale samt forskellige Optegnelser fra Dansk Folkemindesamling har August F. Schmidt nu udgivet 1. Bind af »Morsingboer i gamle Dage«. Forf. har haft den gode Idé at anmode Landbrugshistorikeren Henrik Larsen om som Indledning at skrive »Morsøs Landbohistorie«, der ogsaa fremdrager adskiltigt nyt Stof. Schmidt behandler selv den kulturhistoriske Del af Opgaven, dog findes hist og her visse folkloristiske Træk behandlet. Folkloren vil ellers væsentlig findes i den endnu ikke udkomne anden Del.

Inden for de af Forf. afstukne Rammer behandles mange lokale Ejendommeligheder. Mange Træk, f. Ex. indenfor Byggeskikken, synes at pege helt tilbage mod Jernalderen, og visse Skikke, som den, at man holder »Nytaarsløjer«, med alt hvad dertil hører, ogsaa i Høst, synes at være specielle for Øen. »Fastelavnsbaaden«, der køres gennem Nykøbing Bys Gader, fuld af Søfolk, der successive raaber Hurra for alle Byens mere prominente Borgere og Institutioner og samtidig inkasserer Penge til den lokale »Bombøbøsse«, en Forestilling, som undertegnede har bivaanet saa sent som 1920, er ogsaa et lokalt Fænomen.

De mange Indvendinger, der kunde rettes mod Forfatterens egen Fremstillingsform, opvejes for en stor Del derved, at meget i Bogen, ganske naturligt ifølge dens Anlæg, er Citater.

Et mægtigt Materiale, flittigt indsamlet fra mange Hold, har Forf. søgt at sammenstille, og derfor kan Bogen anbefales ikke blot til alle Morsingboer, men til enhver, der har Interesse for gammel dansk Bondekultur. Det meget fyldigt illustrerede Værk er viet Evald Tang Kristensens Minde.

Niels Haislund.